

aminte de Tudorescu, Tabornă de vatoare pe pereți, chin-zării aurite, uşile mari, ca de han, între două camere, toate laie la amintirea unui trecut nu îndepărtat, pe care azi doar elivra oameni și mai pot reconstitui din blocăți.

1918—1919, când eram elev la liceul militar, profesorii făceau o puternică propagandă anticomunistă, drept pentru care, la terminarea liceului, eram un anticomunist feroc. Voind să scriu o carte despre acest criminal, cum îl numea atunci pe Marx, și fiind nemulțumit de ce găsea în manualele de filozofie, pentru că nu putea să scrie despre el fără să-l caracterizez.

Ceausescu nu putea să permită ca vreunul să fie mai vechi decât el. Legalizăți nu se prea cunoșceau între ei, așa era prima lege a constituției. Astfel, a putut să fie făcând parte din partid, avocat al apărării, alături de Iureclin Pătrășcanu, în multe din procesele inlen-fate comunistilor. Era bănuț de autorități ca fiind comunist, dar dovezi nu existau, cu toate acestea a fost închiis, timp de doi ani și jumătate, în lagărul de la Triguș. De aici, a fost trimis pe front în războiul împotriva rușilor — pe care îl considera nedrept, și a fost comandant al unui pluton de cenzari. În 1944, a dezerat.

găzduit în locotenent-colonel și în felul acesta a putut face rost de caucuciuri de la o mânășă militară. A ajuns imediat pe la trei noaptea la locul stabilit. La momentul unde trebuia să fie înocă de la zece seara la înălțarea cu Dej. Nu mai era nimic, desi simnele gardului erau teroare, semn ca acesta reușise să iasă din lagăr. Mai făzau Dej povestea că, așteptându-l pe Maurer, împreună cu m-ful cu care evadase, privea luna până care lumina a-iproape ca zăua și făcea haz de neocăz cîntînd „bagă Dom-ne luna-n noie”. (Un istoric care a studiat mișcarea ilegalistă spune că Ceausescu și Drăghici au evadat tot atunci,

m-am ridicat am fost eu. Rezultat... am fost chemat de Stahlin, care mi-a cerut să-i dau explicații. Si i-am spus așa: poporul român, datorită condițiilor istorice, are un nivel de dezvoltare culturală ceva mai scăzut, pentru romani, femeia a fost todeauna pe planul doi. Unde mai pui că mai era și ovreică, iar românii au dințolădăana un pic de antisemitism în sine. Ce învedere ar mai avea ei, în-ăm zis, în partidul comunist).

Stalin era un tip vanitos, vorbea cu o superioritate îngrozitoare și domnul Maurer argumenta povestind o scenă: avea obiceiul să primească de la dăbrăprece

ca lungi și subțiri îmbrăcăminte, m-N-a fost condan Dej a tot amint Pătrășcanu fuses puseat și s-a ar mult să împușt pe baza mătur gur. Si, de fapt era cel care-l în de el avea un inferioritate, rec culti, mai deosepl în partid, si Dej toate acestea nu dar beaul în Jar Maurer fi ter, il ajutase o și, din motive o putea lua locul. Cînd a murit scăpat eu, spun

(X) Taci, tovarășe, nici nu vrem să auzim de scrisoare

■ s-ar zice că Gheorghe Zodian a fost primul nomenclaturist care l-a criticat în mod deschis pe Ceausescu

M-a privit cu multa suspiciune la început. Nu înțelegem exact ce voiam, și pușese coatele pe masă și mă privea, așteptînd de ce te interesează pe mda, ce dorești, de ce numai perioada aceea, și tot așa. Pînă la urmă ne-am înțeles. Știam că a fost mecanic de locomotivă, doar altc așa că atunci, cînd am aflat că a deținut și portofoliul ministrului adjunct al Transporturilor era să cad din fotoliu de mirare. În 1938, prin prînzăvării sau prin toamnă, nu mai ține minte, s-a dus la o întrunire a Blocului Democratic Minoritar, în sălăa ale acestui Bloc, era maseca de un ceas dansant. Întra acolo, după ce erau verificate la uși, eventual întrebate vreo parohii și ascultați discursurile celor care ureau pe scenă. Sala era în general, plină, mulți și cunoșeau între ei, dar erau foarte mulți și necunoscuți, veniți pentru prima oară. Și amintesc că ceaiul dansant din seara respectivă avea loc într-o clădire pe strada Theodor Teta, în Galați. Oraș cu mult proletariat, Galațiul era un teren prielnic pentru impunerea ideilor comuniste și social-democratice. Curentul schimbător începsea sa binețune printre celeristi și prindere lucrătorii din port. Social-democrații și comunistii așteptau la conducerea sindcatelor muncitorești, eram toți doreați atunci schimbării. Se simțea în aer. Social-democrații vroiau să ju-

bunătățescă societatea, ziceau ei, s-o redirectore s-o înșănătoșescă, motiv pentru care erau acuzati de comunisti ca facă fradare cătășă. Societatea burgheză nu poate fi înșănătoșită, cum poți pune pe picioare un bolnav de tuberculoză punându-i comprese, trebuia procedat altfel, mai radical, trebuia măturat putregalul, ziceau comunistii. Ei bine, cum asta era situația, m-a spus Gheorghe Zodian, să revenim la ceaiul dansant. N-am stat zece minute înăuntru, cînd a început să circule zvonul că Jordan Stănescu este în sală. Jordan Stănescu era seful Siguranței. S-a uralat pe scenă, s-a recomandat ca fiind Jordan Stănescu și ne-a spus să stăm liniștiți, clădirea e încolțită. Atunci a fost arestat Gheorghe Apostol, care lucra la noi, la atelierele C.F.R., îl cunoșteam, era nati marile peste sindical. M-am dus și pe mine la Siguranță și acolo m-au întrebat: Bă, tu vād băiat înar, ce ai tu cu Jidiani așa? Zi, ce ai tu cu ei? Si m-au pus să semnnez o declarație în care îl acuzam pe Apostol că ar fi vorbit împotriva regelui. N-am semnat-o, dar totuși ei m-au chemat la procesul lui Apostol, ca martor al acuzării. Acolo am zis că nu l-am auzit pe Apostol vorbind împotriva regelui și procurorii a început să urle la mine. La ieșire, după proces, Apostol mă a spus: Zodiare, tu singur ai rămas am, mă! Trebuia să înțeleg din-asta că toți

reiați martorii aduși au vorbit împotriva lui. Apostol a lucit doispe ani de pușcarie. După toată chestia asta, Apostolul, directorul depoului, m-a miast de la atelierele de armătură la vagonaș. Munca grea acolo, în timpul vacanței. Mai țirziu, Gheorghe Zodian a reușit la școala de mecanici din Iași, unde a ajuns imediat după rebeliunea legionară. Îi întreb dacă avea cunoștință despre crimele lui Stahlin, pe care jumta îi vedea că pe izbăvitoriți omertății și singurul în stare să se opună lui Hitler, și Gheorghe Zodian îmi răspunde că nu. În 1937, după ce s-au desființat atelierele C.F.R. de la Triguș, mulți basarabeni au venit în Galați, dar nici ei, nu de aproape, nu auziseră nimic concret. Credeau zvonuri despre deportări, dar nimponi nu le dădea crezare. Zodian începea tot mai mult să creadă în mișcarea comunistă. Crea cu aviditate săptămînatul socialist „Era nouă”, editat de N. D. Cocea, și se gândea cum ar fi jumta fără „putregal”. Rîde, amintindu-si de un individ, Bogdan, care, în preajma grevei generale a celerstilor din 1933, a venit la depou și a înțuit un discurs care se-a terminat cam așa: Vrem orinduire comunistă, de va fi bine, de va fi rău — vom orinduire comunisti! Rîde de fiecare dată cînd își amintesc că negloba neta Auzi, de va fi bine sau de va fi rău. Revone în 1945, și își amintesc propa-

...bunătăți, înțelegând că în viața noastră există și răutate, și că răutatea este o parte din natura umană. El nu se lăsa impresionat de aceste lucruri, ci se concentra pe ceea ce era pozitiv și pe ceea ce trebuia să se schimbe. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine.

...bunătăți, înțelegând că în viața noastră există și răutate, și că răutatea este o parte din natura umană. El nu se lăsa impresionat de aceste lucruri, ci se concentra pe ceea ce era pozitiv și pe ceea ce trebuia să se schimbe. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine.

...bunătăți, înțelegând că în viața noastră există și răutate, și că răutatea este o parte din natura umană. El nu se lăsa impresionat de aceste lucruri, ci se concentra pe ceea ce era pozitiv și pe ceea ce trebuia să se schimbe. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine.

...bunătăți, înțelegând că în viața noastră există și răutate, și că răutatea este o parte din natura umană. El nu se lăsa impresionat de aceste lucruri, ci se concentra pe ceea ce era pozitiv și pe ceea ce trebuia să se schimbe. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine.

...bunătăți, înțelegând că în viața noastră există și răutate, și că răutatea este o parte din natura umană. El nu se lăsa impresionat de aceste lucruri, ci se concentra pe ceea ce era pozitiv și pe ceea ce trebuia să se schimbe. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine.

...bunătăți, înțelegând că în viața noastră există și răutate, și că răutatea este o parte din natura umană. El nu se lăsa impresionat de aceste lucruri, ci se concentra pe ceea ce era pozitiv și pe ceea ce trebuia să se schimbe. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine. El era un om care se preocupa de oameni și de viața lor, și care se străduia să facă bine.

Dan HADU